

Archeologienota

Programma van maatregelen

DOOMKERKE BRANDSTRAAT (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Natascha DERWEDUWEN en Jeroen
VERMEERSCH

Projectcode: 2018K369

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Doomkerke Brandstraat 10 (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Kadastergegevens: enige afdeling, sectie G, percelen 767^e en 768h (partim) (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek en de landschappelijke boringen, kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is. Voor een uitgebreide evaluatie van de onderzoeksmethode wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan de verschillende onderzoeksfases moeten voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Anderzijds is het zuidelijk deel van het projectgebied bebouwd zodat een terreinonderzoek enkel kan plaatsvinden na afbraakwerken, en deze kunnen pas worden uitgevoerd na het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning.

- **Planafbakening**

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 4312,92m² en dient volledig onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie figuur 1). De landschappelijke boringen toonden immers een bodemopbouw aan zonder antropogene verstoringen, met uitzondering van boorstaal 10 in de buurt van de huidige bebouwing. In welke mate de bebouwing zelf de ondergrond verstoord heeft, kon op heden niet vastgesteld worden, aangezien de bebouwing nog aanwezig is.

Figuur 1: Gegeorefereerd plan met aanduiding van de betrokken percelen (in rood omlijnd): de werken gebeuren op alle percelen en op alle percelen dient dan ook een vooronderzoek zonder/met ingreep in de bodem te gebeuren (bron: geopunt.be)

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Elke onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord. Zolang niet alle onderzoeksvragen succesvol kunnen worden beantwoord, dient men over te gaan op de volgende onderzoeksmethode zoals besproken in hoofdstuk 2.5. van het verslag van resultaten.

- **Proefsleuven/proefputten:**

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?

- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Hieronder wordt per voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

- **Proefsleuven/proefputten**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en worden noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier worden de langste sleuven getrokken en is het ruimtelijk inzicht het grootst. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. *Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed*, juli 2016. (in verwijzingen hoeft u enkel de hoofdauteur et al. Met jaar te vermelden, de rest komt achteraan in de bibliografie)

Figuur 2 toont het voorgestelde proefsleuvenplan. Er worden voor het projectgebied 4 sleuven voorzien in deze fase van het onderzoek. Het is echter aangewezen dat het exacte sleuvenplan opgesteld wordt door de erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek zal uitvoeren, in overleg met de initiatiefnemer en rekening houdend met externe omstandigheden van het terrein op dat moment. Indien blijkt tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek dat de zone van het gebouw verstoord is tot op het archeologisch niveau, kan de lengte van de proefsleuf hier ingekort worden.

Figuur 2: Voorgesteld sleuvenplan binnen het aangeduid projectgebied, geprojecteerd op de luchtfoto 2017 (bron: geopunt.be) (Bijlage 22).

Wanneer er geen verder onderzoek wordt geadviseerd, dienen voldoende stalen genomen te worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Dit dient op een dergelijke wijze te gebeuren dat de archeologische vraagstelling kan beantwoord worden.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij de uitvoerder hiervan. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandbodems, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een (assistent-)aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De (assistent-)aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandbodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

- **Randvoorwaarden**

Alvorens het vooronderzoek op het terrein kan uitgevoerd worden, dient het terrein volledig toegankelijk te zijn. Dit houdt in dat de huidige bebouwing eerst gesloopt dient te worden, en dit tot op het maaiveld. Ingrepen die dieper reiken dan het maaiveld (verwijderen van funderingen) dienen te gebeuren onder archeologische begeleiding.

Bureauonderzoek Doomkerke Brandstraat - Bijlage 3: Kadasterplan

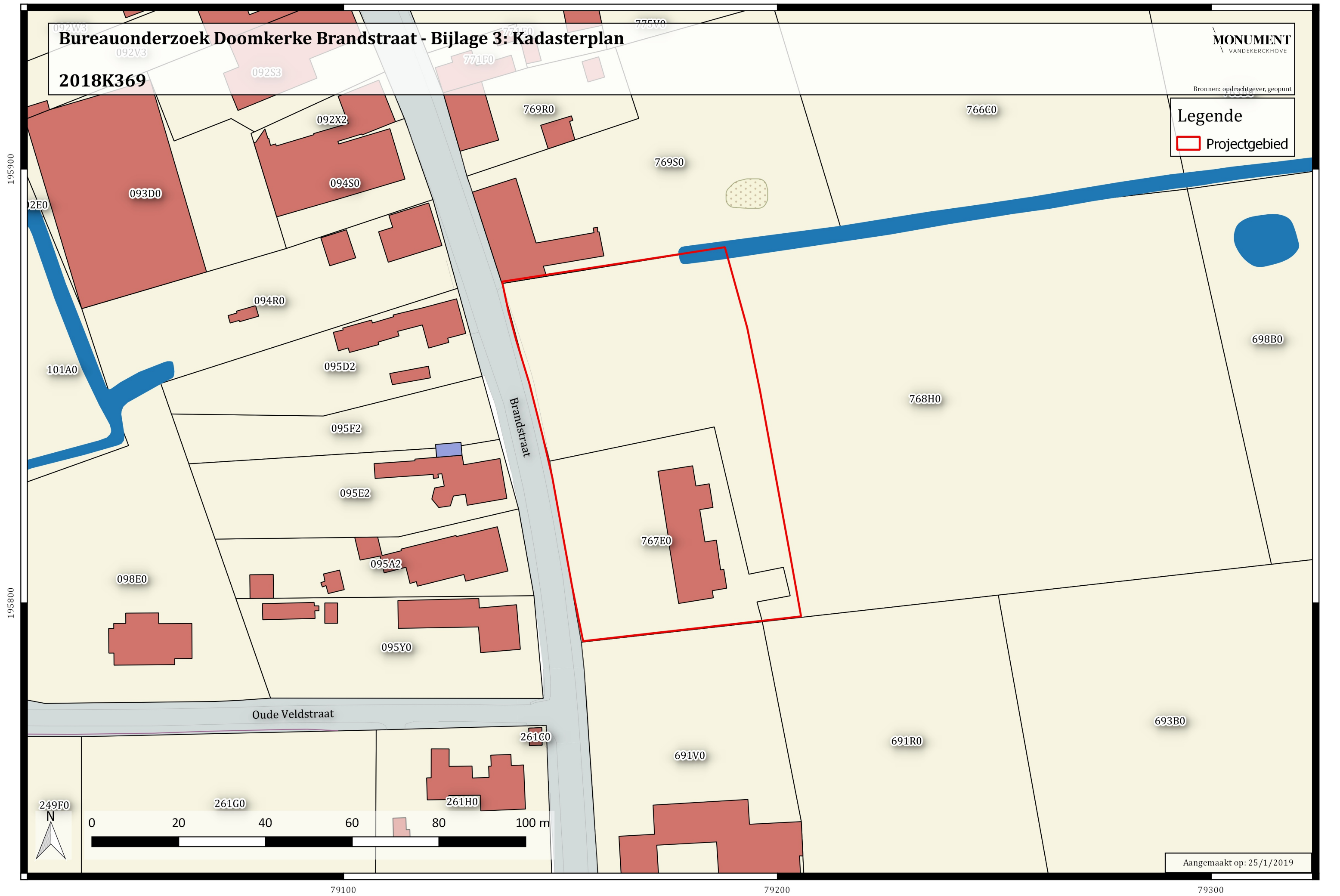
2018K369

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

Projectgebied

Bureauonderzoek Doomkerke Brandstraat - Bijlage 22: Voorgesteld sleuvenplan

2018K369

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Projectgebied
- Sleuvenplan

0 20 40 60 80 100 m

Aangemaakt op: 1/2/2019